

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tat-23 ta' Settembru, 2009

Rikors Numru. 489/2006

Fl-atti tar-Rikors għall-Ħruġ ta' Kontro-Mandat għall-Mandat
ta' Qbid Numru 790/06JB fl-ismijiet:

Ian **SAMMUT**

VS

ENTREE LIMITED u David Pollina

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq minn David Pollina *proprio u nomine* (aktar 'il quddiem imsejjaħ "l-eżekutat") fid-29 ta' Mejju, 2006, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra talab li din il-Qorti (a) tħassar għal kollox, għall-finijiet tal-artikolu 836(1) (d) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Mandat ta' Qbid maħruġ kontrib mill-intimat Ian Sammut (aktar 'il quddiem imsejjaħ "l-eżekutant") fid-19 ta' Mejju, 2006; (b) f'każ li ma tintlaqax l-ewwel talba, tnaqqas is-somma kawtelata b'mod li kull wieħed mill-eżekutanti jerfa' sa massimu ta' elfejn lira Maltin (Lm 2,000), li huwa l-limitu li kull wieħed minnhom jista' jntalab iħallas; u (ċ) tikkudanna lill-eżekutant iħallas penali għall-finijiet tal-artikolu 836(8)(b) tal-istess Kap 12;

Rat id-degriet tagħha tad-9 ta' Ġunju, 2006, li bih ordnat in-notifika lill-intimat eżekutant u qiegħdet ir-Rikors għas-smiġħ tat-28 ta' Ġunju, 2006;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimat eżekutant waqt is-smiġħ tat-3 ta' Awissu, 2006, li biha laqa' għat-talbiet kollha tar-rikorrent eżekutat billi miera waħda waħda r-raġunijiet li għalihom tressqu l-istess talbiet;

Rat id-degriet tagħha tat-3 ta' Awissu, 2006, li bih ordnat li t-trattazzjoni tar-rikors issir fl-ilsien ingliz għall-finijiet tal-artikolu 3 tal-Kap 189, għajr fil-każ tal-għoti tal-provvediment li jingħata bil-Malti;

Rat ix-xhieda mressqa mill-partijiet;

Semgħet it-trattazzjoni;

Rat l-atti tal-Mandat kawtelatorju li għalih jirreferi r-Rikors tal-lum;

Rat id-degriet tagħha tas-26 ta' Ottubru, 2006, li bih ħalliet ir-Rikors għall-provvediment;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni maħsuba taħt l-artikolu 836 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Ir-rikorrent qiegħed jitlob li jitneħħew l-effetti ta' Mandat ta' Qbid kawtelatorju maħruġ kontri mill-intimat eżekutant f'Mejju tal-2006. Irid ukoll li jekk kemm-il darba l-Qorti ma ssibx li hemm raġuni tajba biex tħassar dak il-Mandat, għallanqas tillimita l-ammont tal-kreditu pretiż mill-eżekutant fis-somma ta' Lm 2,000 lil kull waħda miż-żewġ intimati. Fl-aħħar nett qiegħed jitlob li l-Qorti tikkundanna lill-eżekutant iħallas penali għaliex il-Mandat inħareġ bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 836(8)(b) tal-Kap 12;

Illi r-raġuni mressqa mir-rikorrent bħala dik li għaliha qed jitlob ir-rimedji msemminjin fir-rikors tiegħu hija li l-ammont

mitlub fil-Mandat mhux *prima facie* mistħoqq jew huwa eċċessiv;

Illi, b'żieda mat-talba għat-tħassir tal-Mandat, ir-rikorrent qiegħed jitlob ukoll li l-intimat eżekutant jiġi ordnat iħallsu penali;

Illi, kif ingħad bosta drabi fi proċeduri bħal dawn, l-istħarriġ li għandha tagħmel il-Qorti huwa biss wieħed *prima facie* u dan għaliex il-mertu jmissu jiġi mistħarreġ fil-kawża proprja bejn il-partijiet¹. Għalhekk, hija l-fehma tal-Qorti li m'huwiex xieraq li f'din il-proċedura tifli fil-mertu l-kwestjonijiet li nqalgħu bejn il-partijiet u li wasslu għall-ħruġ tal-Mandat;

Illi minn dak li jirriżulta mill-atti u li huwa rilevanti għad-determinazzjoni ta' dawn il-proċedimenti, joħroġ li l-Mandat relattiv inħareġ kontra r-rikorrent eżekutat *proprio* u *nomine* fis-16 ta' Mejju, 2006. L-eżekutant ressaq it-talba tiegħu biex iħares pretensjoni fis-somma ta' sitt elef lira Maltin (Lm 6,000) u dan taħt il-kawżali li "huwa ser jipproċedi kontra d-debitur Entree Limited u kondebitur tiegħu David Pollina u dan skond il-liġi peress illi huwa ġie kundannat il-bieraħ stess b'sentenza tal-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili sabiex iħallas lis-soċjeta' Kirton Investments Limited is-somma ta' sitt elef liri Maltin, liema somma kellha oriġinarjament titħallas mid-debitur prinċipali Entree Limited u f'każ li din ma tasalx, mid-debituri in solidum. ...". Bħala eżekuzzjoni, l-eżekutant talab li din issir go fond partikolari fi Triq Ġuże' Ellul Mercer, fis-Swatar (id-dar fejn jgħix l-eżekutat u martu² u l-uffiċċju registrat tal-kumpannija eżekutata). Dik it-talba ntlaqgħet b'degriet mogħti dak inhar stess. Dak inhar ukoll l-eżekutant kien talab li l-Qorti tittratta l-każ bl-urġenza, li tawtorizza li l-

¹ Ara P.A. RCP 7.2.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Visa Investments Ltd. vs Blye Engineering Co. Ltd*

² Ara Dok "A", f'pag. 18 tal-atti

ħwejjeġ maqbudin bis-saħħa tal-Mandat ikunu elevati mill-post u jinżammu minn kunsinnatarju, u li f'każ li l-post jinsab magħluq, li jsir l-isgass. Il-Qorti laqgħet biss it-tieni talba;

Illi l-eżekuzzjoni tal-mandat saret fid-19 ta' Mejju, 2006, jiġifieri dak inhar li nħareġ il-Mandat. Inqabdu *computers* u tagħmir ieħor, u l-oġġetti nżammu mill-kunsinnatarju. L-eżekutat kien preżenti u ħalla l-osservazzjonijiet tiegħu bil-miktub minnu stess fuq ir-riferta tal-Marixxall;

Illi fid-29 ta' Mejju, 2006, l-eżekutant fetaħ kawża ta' rivalsa kontra l-eżekutat *proprio* u *nomine*³. Dak inhar ukoll, ressaq rikors fl-atti tal-Mandat biex jitlob lill-Qorti tawtorizza li l-ħwejjeġ maqbudin fl-eżekuzzjoni u mqiegħda f'idejn kunsinnatarju, jinbiegħu għall-finijiet tal-artikolu 298(2) tal-Kap 12. It-talba ma ntlaqgħetx. Dan ir-rikors tressaq ukoll fid-29 ta' Mejju tal-2006;

Illi l-Qorti sejra tgħaddi biex tqis l-aspetti ta' dritt li jsawru l-każ u li, kif ingħad qabel, l-eżekutat qiegħed jibnihom fuq kawżali speċifika tal-ligi. Qabel xejn, għandu jingħad li dak li l-Qorti trid tasal għalih f'din il-proċedura m'għandu bl-ebda mod jitqies li jkun qiegħed isir xi ġudizzju fil-mertu dwaru. L-istħarriġ meħtieġ fi proċedura bħal din huwa marbut ma' eżami x'aktarx formali tal-att li tiegħu qiegħed jintalab it-tħassir. Il-Qorti għandha tistħarreg li r-rekwiżiti mitluba mill-ligi għall-ħruġ tal-Mandat jidhru mill-att innifsu u li dan ma nħariġx b'mod abbużiv⁴;

Illi l-eżekutant qanqal kwestjoni preliminari dwar is-siwi tar-rikors safejn dan sar f'isem l-eżekutata Entree Limited.

³ Rik. Nru. 488/06JRM

⁴ Kumm GMA23.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Paul Hill et Dr. Joselle Farrugia noe et* (mhix publikata)

Huwa jgħid li dik il-kumpanija ma tistax tressaq atti ġudizzjarji jekk kemm-il darba mhux bis-sehem tiegħu u tal-eżekutat Pollina flimkien. Huwa jindika l-klawsoli relattivi tal-memorandum u tal-istatut tal-istess kumpanija;

Illi l-Qorti jidhrilha li, minbarra li eċċezzjonijiet ta' din l-għamla m'għandhomx, sakemm ma jkunux manifestament fondati, jsibu posthom fi proċeduri taħt l-artikolu 836, jidher li l-artikolu 786A tal-Kap 12 huwa ta' xkiel għal eċċezzjoni bħal din. Minbarra dan, minħabba li r-rimedju taħt l-artikolu 836 huwa mogħti lil kull persuna – fiżika jew ġuridika – li kontra tagħha jkun inħareġ il-Mandat kawtaletorju relattiv, huwa bil-wisq xieraq li l-istess persuna eżekutata tiċċaħħad minn tali rimedju fuq kwestjoni interna bejn l-azzjonisti tagħha. Fl-aħħar lok, fid-dawl tal-fatt li l-eżekutant ma kienx għadu direttur tal-kumpanija eżekutata wara l-20 ta' Marzu, 2006⁵, wieħed ma jifhimx kif hu għadu jippretendi li atti ġudizzjarji ta' dik il-kumpanija jridu jitressqu taħt il-firma tiegħu wkoll;

Illi għalhekk, bla ebda ħsara li terġa' tqis il-kwestjoni fis-sedi xierqa jekk ikun il-każ, il-Qorti m'hijiex qiegħda tilqa' din l-eċċezzjoni preliminari tal-eżekutat;

Illi kif ingħad, l-eżekutat jibni t-talba tiegħu fuq il-kawżali li l-kreditu msemmi fil-Mandat huwa mad-daqqa ta' għajn mhux ġustifikat jew li saħansitra huwa eċċessiv. Fis-sewwa jrid jingħad li l-eżekutant ressaq dokument waqt is-smiegn tat-3 ta' Awissu, 2006⁶, li fih semma kawżali oħrajn maħsuba fl-artikolu 836. Madankollu, l-Qorti sejra tqis biss il-kawżali speċifika msemmija fir-Rikors promotur tal-eżekutat innifsu;

⁵ Dok "A", f'pag. 46 tal-atti

⁶ Pagġ. 94 sa 102 tal-atti

A) L-ammont mitlub m'huwix *prima facie* ġustifikat jew hu eċċessiv [Art. 836(1)(d)]. Ir-rikorrent isejjes l-ilment tiegħu dwar din il-kawżali billi jirreferi għall-fatt li d-dejn li dwaru l-eżekutant qiegħed jitlob ir-rivalsa huwa wieħed li għalih l-istess eżekutant kien marbut solidament mad-debitriċi ewlenija – jiġifieri l-eżekutata Entree Limited – fis-sentenza mogħtija mill-Qorti fuq talba ta' Kirton Investments Limited fit-18 ta' Mejju, 2006⁷. Huwa jgħid li ladarba d-dejn kanoniżżat bl-imsemmija sentenza kien wieħed solidali, l-ammont tal-Mandat ma jista' qatt ikun l-ammont sħiħ tas-“sorte” kanoniżżat b'dik is-sentenza. Jirriżulta li l-kreditu li jissemma fil-Mandat huwa s-somma kollha li Kirton Investments Limited rebħet bl-imsemmija sentenza;

Illi l-Qorti tifhem li l-kejl li għandu jittieħed biex jitqies it-tħassir ta' Mandat kawtelatorju taħt din ir-ras huwa wieħed li jorbot il-kawżali tal-istess Mandat mal-kreditu msemmi fih. Dan ifisser li l-Qorti għandha tistħarreg fl-ewwel lok jekk jirriżultax mad-daqqa t'għajn li r-rikorrent eżekutant għandu bażi ta' pretensjoni (dak li f'oqsma oħra ta' dritt jissejjaħ il-“*fumus juris*” tal-pretensjoni dedotta), u fit-tieni lok jekk wasalx biex “jillikwida” tali pretensjoni f'somma li taqbel mal-ammont minnu maħluf fil-Mandat. Wieħed m'għandu qatt jinsa li f'dan il-kuntest, il-Qorti trid tkun gwidata mill-prinċipju li d-dritt għall-azzjoni ġudizzjarja m'għandux jiġi mfixkel jew imġarrab b'leġġerezza, u l-ieħor daqstant siewi li huwa dritt li persuna tħares l-interessi tagħha fil-milja tagħhom sakemm il-jedd sostantiv lilha kontestat jiġi definit minn Qorti⁸. Minn dak li ħareġ waqt it-trattazzjoni, il-Qorti tqis li filwaqt li l-intimata eżekutata Entree' Limited tista' titqies li hija d-debitriċi (prinċipali) tal-ammont sħiħ kanoniżżat bl-imsemmija sentenza, l-eżekutat Pollina jinsab fl-istess ilma tal-eżekutant. Dan l-aċċertament joħroġ kemm mid-dispożizzjonijiet tal-liġi li l-eżekutat isemmi fir-rikors tiegħu u kif ukoll mad-daqqa t'għajn mill-atti nfushom ta' din il-

⁷ Rik. Nru. 304/06LFS

⁸ Ara P.A. RCP 29.11.2001 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Vincent Mercieca vs George Galea*

proċedura⁹. Jerga' jingħad hawnhekk li dan l-aċċertament ma għandu bl-ebda mod ifisser li l-istess intimat wettaq il-prova fil-mertu ta' dak li huwa (jekk tassew huwa) dovut lilu;

Illi biex ammont imsemmi f'att kawtelatorju jitqies li huwa eċċessiv, jeħtieġ li jintwera li dan ikun eżaġerat fid-dawl tat-talba li ssir¹⁰ jew ikun tant grossolan li ma jistax ma jidhirx mad-daqqa t'għajn bħala wieħed magħmul b'mod azzardat;

Illi jiżdied jingħad biss li jekk kemm-il darba se' jirriżulta li Entree Limited m'għandhiex assi li bihom il-kreditu kanonizzat favur Kirton Investments Limited ma tkunx f'qagħda li tħallsu, jew jekk l-istess eżekutata ma hijiex solvibbli, allura sehemha mill-istess kreditu jaqa' fuq id-debituri solidali l-oħrajn. Għalhekk, filwaqt li, mad-daqqa t'għajn, jidher li l-eżekutat Pollina għandu raġun li jqis li ma għandux jerfa' waħdu l-piż kollu tad-dejn kanonizzat, ma jidhirx li għandu raġun jgħid li l-agħar sehem tiegħu minn dak il-kreditu huwa limitat għal Lm 2,000 kull ras;

Illi tajjeb jingħad li l-ebda ħaġa maqbuda fl-imsemmi Mandat ma hija ġid tal-eżekutat *proprio*¹¹. Minbarra dan, l-istess eżekutat innifsu xehed li f'Malta m'għandu l-ebda ġid f'ismu, għajr ħwejjeġ, għamara, karozza u effetti personali "normali"¹²;

Illi l-eżekutat jallega wkoll li l-ammont mitlub mill-eżekutant għall-ħruġ tal-Mandat huwa għal kollox eċċessiv għaliex biex l-eżekutat seta' dar conta l-eżekutati ried l-ewwel iħallas id-dejn kanonizzat favur Kirton Investments. Huwa jgħid li l-

⁹ Ara P.A. GC 26.4.2002 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Carmelo Castelli noe vs Focal Maritime Services Limited et*

¹⁰ Ara P.A. GV 6.12.1999 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Salvino Farrugia noe vs Exalco Holdings Ltd.*

¹¹ Affidavit tiegħu, f'pag. 97 u x-xhieda tiegħu f'pag. 147 tal-atti

¹² Xhieda tiegħu 11.10.2006, f'pag. 140 tal-atti

eżekutant ma kien għadu ħallas xejn minn dak l-ammont. Dan l-argument jista' jkun ta' siwi fil-kawża li hemm pendent bejn il-partijiet, imma mhux f'din il-proċedura. Dak li jinteressa l-Qorti f'dan l-istadju u f'din il-proċedura hu li l-eżekutant għandu pretensjoni ta' kreditu kontra l-eżekutati u li dik il-pretensjoni segwiha – kif fil-fatt għamel – bi proċedura ġudizzjarja xierqa;

Illi għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti ssib li t-talba tal-eżekutat fuq din il-kawża li hija, sa ċertu limitu, mistħoqqa u sejra tagħti l-provvediment meħtieġ fir-rigward;

Illi l-eżekutat talab ukoll il-kundanna tal-eżekutant għall-ħlas tal-penali. L-eżekutat jistrieħ fuq dak li jiddisponi l-artikolu 836(8)(b). Hu jgħid li, bla ma kien intalab mill-eżekutant f'xi żmien qabel, sab ma' wiċċu l-Mandat ta' Qbid maħruġ kontriha;

Illi biex ma jseħħx l-effett tal-kundanna tal-penali taħt l-artikolu 836(8)(b) tal-Kap 12, min ikun ħareġ Mandat irid juri (i) li l-att kawtelatorju kellu jinħareġ, jew (ii) li fi żmien ħmistax-il jum qabel ma nħareġ kien talab lill-parti li kontriha nħareġ dak l-att biex tħallas jew tagħti garanzija, jew (iii) li kien hemm raġuni ta' urgenza għall-ħruġ tal-att kawtelatorju li jkun¹³. Jibqa' dejjem fl-għażla tal-Qorti jekk, minkejja li l-eżekutant jonqos li jissoddisfa l-ħtiġiet hawn fuq imsemmija, tikkundannax lill-istess eżekutant għall-ħlas tal-penali xorta waħda: dan jingħad għaliex kliem l-artikolu 836(8) innifsu huwa msawwar fuq il-kelma "tista'", liema kelma tagħti margġini ta' diskrezzjoni¹⁴;

¹³ Ara P.A. GCD 26.10.1999 fl-atti tar-Rikors fl-ismijiet *Office Technology Ltd vs J.M. Supplies Co. Ltd.*

¹⁴ P.A. RCP 29.11.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Vincent Mercieca vs George Galea*

Illi l-liġi trid li qabel ma jinħareġ Mandat (u sakemm ma jkunx hemm raġunijiet ċari ta' urġenza) l-eżekutant jitlob lid-debitur tiegħu fi żmien ħmistax-il jum, biex iħallsu d-dejn li għandu miegħu jew jitolbu jagħti garanzija tajba li turi li għandu ġid biżżejjed x'jagħmel tajjeb f'każ li jkollu jħallas dak id-dejn;

Illi t-“talba” li ssemmi l-liġi tista' tkun saret b'kull mod u ma tridx tkun tabilfors waħda solenni fis-sura ta' att ġudizzjarju jew kawża formali¹⁵, u biżżejjed tkun waħda verbali;

Illi kif sewwa jgħid l-eżekutant, it-talba tiegħu għall-ħruġ tal-Mandat saret minnufih l-għada li ngħatat is-sentenza li kienet ikkanoniżżat id-dejn li Entree' Limited għandha tagħti lil Kirton Investments Limited. F'dik il-kawża, Entree' Limited kienet preżenti bħala parti mħarrka (flimkien mal-eżekutant), filwaqt li l-eżekutat *proprio* kien saħansitra xehed¹⁶ u stqarr li l-ammont mitlub minn Kirton kien tassew dovut¹⁷. Fid-dawl ta' dawn il-fatti, l-Qorti ma ssibhiex faċli biex temmen li l-eżekutat *proprio* u *nomine* ma kien intalab qatt qabel il-ħruġ tal-Mandat biex jagħmel tajjeb għal dak il-kreditu;

Illi, minbarra dan, u minn dak li ħareġ mix-xhieda tal-eżekutat waqt li sarlu l-kontro-eżami¹⁸, jidher ċar li kien hemm ċerta raġuni ta' urġenza fil-ħruġ tal-mandat u dan għaliex il-kumpannija eżekutata hija debitorici ta' kredituri oħrajn minbarra Kirton Investments Limited, u, fuq kollox, l-istess eżekutata m'għandhiex assi oħrajn realiżzabbli f'Malta. Minbarra f'hekk, wara li nqalgħu l-problemi mal-eżekutant minħabba dan il-każ, l-eżekutat waqqaf kumpannija oħra u qiegħed jinnegozja permezz tagħha fl-istess qasam li kienet

¹⁵ App. Ċiv. 13.3.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Rapa vs Sammut* (Kollez. Vol: LXXXV.ii.142)

¹⁶ Dok “C”, f'pag. 92 tal-atti

¹⁷ Ara Dok “B”, f'pag. 106 tal-atti

¹⁸ Paġġ. 153 – 4 tal-atti

tinnegozja l-kumpanija eżekutata. Dawn iċ-ċirkostanzi jwasslu lill-Qorti għall-fehma li l-ħruġ tal-Mandat sar f'ċirkostanzi li ma jmorrux kontra d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 836(8)(b) tal-Kodiċi tal-Proċedura;

Illi għalhekk il-Qorti ma ssibx li ntwera tajjeb biżżejjed li hemm raġuni għalfejn għandha tikkundanna lill-eżekutant għall-ħlas tal-penali maħsub f'dak l-artikolu;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tipprovdi dwar ir-Rikors tal-eżekutat billi:

Tiċhad il-preġudizzjali mqanqla mill-eżekutant dwar is-siwi tar-rikors safejn jirrigwarda lill-kumpanija eżekutanti Entree Limited, u dan għaliex m'hijiex mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Tiċhad l-ewwel talba tal-eżekutat billi ma ngħatatx raġuni tajba għaliex il-Qorti għandha tordna t-tħassir tal-Mandat;

Tipprovdi dwar it-tieni talba billi tiċhadha safejn tolqot lill-kumpanija eżekutata Entree Limited, imma, fir-rigward tal-eżekutat David Pollina *proprio* għandu jitqies li l-Mandat jolqtu biss sal-ammont massimu ta' sitt elef disa' mija u disgħin euro (€ 6,990);

Tiċhad it-tielet talba billi ma jeżistux il-kundizzjonijiet għall-kundanna tal-eżekutant Sammut għall-ħlas tal-penali maħsuba fl-artikolu 836(8) tal-Kap 12; u

Tordna li l-ispejjeż ta' din il-proċedura jibqgħu mingħajr taxxa bejn il-partijiet;

Mogħti kameralment illum, it-23 ta' Settembru, 2009.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----